

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัย มีความมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาสภาพการปฏิบัติงานของสถานศึกษาตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูสภาในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดสงขลา และ 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูสภาในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดสงขลา โดยผู้วิจัยได้แบ่งการวิจัยเป็น 2 ระยะ มีรายละเอียดการดำเนินการ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพการปฏิบัติงานของสถานศึกษาตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูสภาในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดสงขลา ซึ่งเป็นการศึกษาสภาพการปฏิบัติงานของสถานศึกษาในด้านบริหาร การนิเทศภายในและสภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูสภา พ.ศ. 2548 จำนวน 12 มาตรฐาน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และสถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ระยะที่ 2 พัฒนารูปแบบการปฏิบัติงานของสถานศึกษาตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูสภาในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดสงขลา การวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 สร้างรูปแบบการปฏิบัติงานของสถานศึกษาตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูสภาในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดสงขลา โดยการนำผลการศึกษาในระยะเวลาที่ 1 มาทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์ร่วมกับหลักการแนวคิด ทฤษฎี และนโยบายการปฏิรูปการศึกษาสร้างรูปแบบการปฏิบัติงานของสถานศึกษาตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูสภาในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดสงขลา และจัดทำเป็นคู่มือการใช้รูปแบบ ตอนที่ 2 ประเมินรูปแบบโดยการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน ซึ่งเป็นการประเมินในด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์

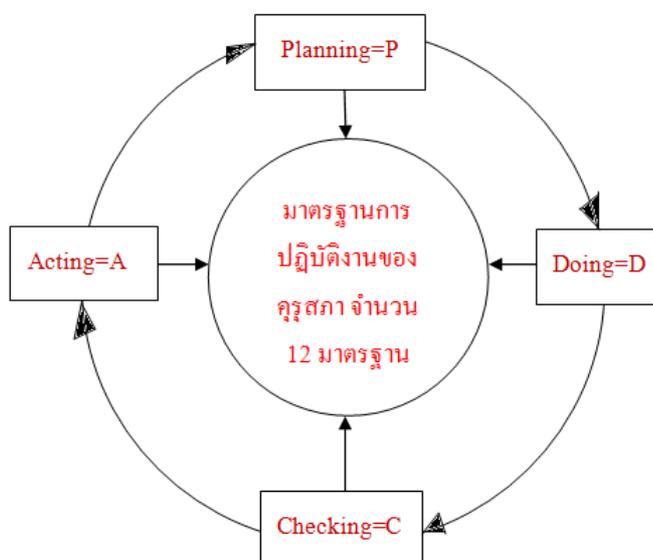
สรุปผลการวิจัย

1. สภาพการปฏิบัติงานของสถานศึกษาตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูสภาในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดสงขลา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารด้านสภาพการบริหารและการนิเทศภายในในภาพรวม พบว่า การบริหารและการนิเทศภายในภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.52) เพื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านการวางแผนเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.61) รองลงมาคือ ด้านการดำเนินงานตามแผน ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.61) ด้านการติดตามตรวจสอบ ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.56) ด้านการพัฒนาปรับปรุง ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.60) และด้านการนิเทศภายใน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = 0.60)

2. สภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูสภา จำนวน 12 มาตรฐาน พบว่า ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18, S.D. = 0.53$) เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐาน พบว่า มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.37, S.D. = 0.60$) โดยมีมาตรฐานที่ 1 การปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครู มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.95, S.D. = 0.72$)

3. รูปแบบการปฏิบัติงานของสถานศึกษาตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูสภาในโรงเรียน ประถมศึกษา จังหวัดสงขลา มีความเหมาะสมในการดำเนินงานสภาวะปกติตามนโยบายการปฏิรูป การศึกษาที่สามารถประยุกต์ให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน ในทำนองเดียวกันมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ในการดำเนินงานของโรงเรียน โดยการบริหารจัดการและพัฒนาครูระหว่างกรปฏิบัติงาน และมีความเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพทั้งระบบ โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากร มีความ เชื่อมโยงและบูรณาการ ทำให้มีคุณภาพที่เข้มแข็งจากการดำเนินงานตามมาตรฐานวิชาชีพ

รูปแบบการปฏิบัติงานของสถานศึกษาตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูสภาในโรงเรียน ประถมศึกษา จังหวัดสงขลา ดังนี้

รูปแบบการปฏิบัติงานของสถานศึกษา ตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูสภาในโรงเรียน ประถมศึกษาจังหวัดสงขลา ประกอบด้วยการบริหารโดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA เป็นกระบวนการ ขับเคลื่อนการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน ให้มีการดำเนินงานภายในโรงเรียนร่วมกันของ ผู้บริหารและครูผู้สอนภายในโรงเรียน เพื่อให้การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานครูสภา ประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ และได้จัดทำเป็นเอกสารการใช้รูปแบบ

อภิปรายผล

ผู้วิจัยได้อภิปรายผลตามความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

ผลการวิจัยตามความมุ่งหมายของการวิจัย ข้อที่ 1 เกี่ยวกับการบริหารและการนิเทศภายใน ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.52) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสภาพการดำเนินงานของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้รับการดูแล ควบคุม ติดตาม ตรวจสอบให้มีการดำเนินงานในสภาวะปกติ เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายที่ต้นสังกัดกำหนด และที่สำคัญการดำเนินงานในโรงเรียนให้มีข้อมูลผลการดำเนินงานที่ต้องรายงานผลสำเร็จตามกลยุทธ์ จุดเน้น ตัวชี้วัด ในแผนพัฒนาของต้นสังกัดทุกปี ทำให้การดำเนินงานภายในของโรงเรียนมีกระบวนการพัฒนาที่เชื่อมโยงกับกระบวนการของต้นสังกัดที่มีระบบการพัฒนาคุณภาพโดยเฉพาะอย่างยิ่งวงจรคุณภาพของเดมมิง: PDCA จึงทำให้ผลการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2552ก: 5-11) ได้สรุปผลการศึกษากิจการดำเนินงานการปฏิรูปการศึกษา ตั้งแต่ปี 2542 -2552 ได้เสนอให้มีการพัฒนาสถานศึกษาให้ได้คุณภาพครอบคลุมภาระงานของโรงเรียนทุกงาน โดยเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการที่เป็นกระบวนการ และได้เสนอแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ปี พ.ศ. 2555-2561 ให้เริ่มต้นที่การบริหารจัดการมีระบบการบริหารจัดการที่ส่งผลต่อระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา นอกจากนี้ ธีระรุชญเจริญ (2553: 120-121) เสนอให้การบริหารจัดการยุคใหม่ในยุคปฏิรูปการศึกษาต้องเปลี่ยนแปลงแนวทางการบริหารจัดการ โดยเฉพาะผู้บริหารต้องพัฒนาระบบบริหารจัดการเน้นมาตรฐานการศึกษา ใช้กระบวนการบริหารจัดการแบบกระบวนการพัฒนาคุณภาพ และเมตต์ เมตต์การุณจิต (2553: 227-228) ได้เสนอแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ให้เน้นการบริหารจัดการที่เป็นระบบการพัฒนาคุณภาพ โดยเฉพาะการวิเคราะห์ปัญหา การกำหนดนโยบาย การวางแผน การดำเนินงานตามแผนการตรวจสอบคุณภาพและการปรับปรุงพัฒนา แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ผลการวิจัยพบว่า ด้านการวางแผน การมีปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด และเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.61) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการวางแผนเป็นกิจกรรมการเริ่มต้นของวงจรพัฒนาคุณภาพ ซึ่งโรงเรียนจะต้องดำเนินการเป็นกิจกรรมแรกของปีการศึกษาหรือปีงบประมาณ ซึ่งจะต้องผ่านการพิจารณาความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา และจำเป็นต้องดำเนินการเพื่อการวางแผนการใช้งบประมาณที่ได้รับจัดสรร ตลอดจนการแผนการพัฒนาให้ต้นสังกัด และที่สำคัญกระบวนการบริหารคุณภาพในระบบการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ต้องใช้แผนในการดำเนินงาน สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2552ก: 11-22) ได้เสนอแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ปี พ.ศ. 2552-2561 โดยเริ่มต้นการบริหารจัดการและให้เป็นประเด็นที่สำคัญที่สุดเพื่อการพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและระบบบริหาร

จัดการที่ดีจะส่งผลต่อมาตรฐานวิชาชีพและระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และกิตติศักดิ์ พลอยพานิชเจริญ (2557: 59-60) ได้เสนอว่าการวางแผนเป็นการเริ่มต้นจากการกำหนดเป้าหมายให้ได้ก่อน แล้วจึงจะกำหนดการบริหารจัดการได้สำเร็จตามเป้าหมายที่ได้วางแผนไว้ และสอดคล้องกับ ชนงกรณ์ กุณทลบุตร (2556: 237-238) ได้เสนอว่า การที่จะให้ระบบควบคุมคุณภาพ จะต้องมีการวางแผนที่จะต้องวางแผนและนำไปสู่การปฏิบัติจริง สีโตชิ (2540: 57-64) ได้กล่าวถึงการวางแผนเป็นองค์ประกอบของวงจรคุณภาพที่สำคัญที่สุด และเดมมิ่ง (2004) ได้กำหนดให้แผน คือ สาเหตุของปัญหา จากนั้นจึงวางแผนเพื่อการเปลี่ยนแปลงหรือทดสอบให้ดีขึ้น และโทซาวะ (2544: 117-122) ได้กล่าวว่า วงจรคุณภาพ คือ กระบวนการที่สำคัญ การวางแผน คือ การตั้งเป้าหมาย วางวัตถุประสงค์ และการวางแผนต้องครอบคลุมงานอื่นๆ ให้ครบถ้วนด้วย

ผลการวิจัยตามความมุ่งหมายของการวิจัยข้อที่ 1 เกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูสุภา จำนวน 12 มาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า สภาพการปฏิบัติงานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18, S.D. = 0.53$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ โรงเรียนต้องเปลี่ยนแปลงเริ่มต้นที่ผู้บริหารจัดระบบจัดการให้เป็นไปตามนโยบายจากต้นสังกัดที่กำหนดให้มีการปฏิรูปการศึกษา การกระจายอำนาจการบริหารจัดการและการขับเคลื่อน โดยการนิเทศภายใน ซึ่งมีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบจากหน่วยงานต้นสังกัด จึงส่งผลให้ผู้บริหารต้องดำเนินการเพื่อให้เกิดระบบของการสร้างคุณภาพ นอกจากนี้ การประกาศข้อบังคับของครูสุภา พ.ศ. 2548 เป็นปัจจัยที่สำคัญ เพราะส่งผลต่อวิชาชีพครู การต่อบัณฑิตประกอบวิชาชีพ ที่ต้องดำเนินการตามข้อบังคับ ในขณะที่เดียวกันมาตรฐานวิชาชีพครูด้านการปฏิบัติงานทั้ง 12 มาตรฐาน สอดคล้องกับหลักเกณฑ์การประเมินสมรรถนะหรือการติดตาม ตรวจสอบ การปฏิบัติตามตำแหน่ง จึงส่งผลให้ครูต้องดำเนินงานตามมาตรฐานวิชาชีพ ดังนั้น จากความสำคัญของผู้บริหารในการบริหารจัดการโรงเรียนให้เกิดคุณภาพตามนโยบายต่างๆ และครูผู้สอนต้องปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพ จึงทำให้เกิดความจำเป็นที่ต้องความร่วมมือกัน และที่สำคัญมาตรฐานวิชาชีพครูในด้านการปฏิบัติงาน เป็นรายละเอียดในการปฏิบัติหน้าที่ของครูผู้สอนที่จะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และสามารถนำผลการดำเนินงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูไปใช้ในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนได้ สืบเนื่องจากกระทรวงศึกษาธิการ (2548: คำนำ) ได้เสนอในพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 กำหนดให้ครูสุภาเป็นสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อกำหนดมาตรฐานวิชาชีพออก และเพิกถอนใบอนุญาต กำกับ ดูแลการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ รวมทั้งการพัฒนาวิชาชีพเพื่อให้ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ซึ่งได้แก่ ผู้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาอื่น (ศึกษานิเทศก์) ให้มีความรู้ความเข้าใจในการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ซึ่งเป็นวิชาชีพควบคุมตามพระราชบัญญัตินี้ มาตรฐานวิชาชีพ

ทางการศึกษา ประกอบด้วยมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ มาตรฐานการปฏิบัติงาน และ มาตรฐานการปฏิบัติตน ได้ประกาศข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของ วิชาชีพ พ.ศ. 2548 และธีระ รุญเจริญ (2553: 120-121) ได้ให้ความสำคัญที่ต้องดำเนินการ คือ 1) เนื่องจากในยุคปัจจุบันและอนาคตในอันใกล้เป็นยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงทั้งในสาระและ วิธีการเป็นไปอย่างรวดเร็ว ทำให้หลายสิ่งหลายอย่างล้ำสมัยเร็ว กอปรทั้งเป็นไปในลักษณะไร้พรมแดน เป็นสังคมที่ต้องอาศัยความรู้และเป็นเศรษฐกิจฐานความรู้ ดังนั้น การบริหารจัดการจึงจำเป็นต้องปรับ และพัฒนาให้สอดคล้องกับลักษณะดังกล่าว จำเป็นที่ผู้บริหารจะต้องสนใจใฝ่รู้และพัฒนาตนเอง ตลอดเวลาอย่างต่อเนื่อง เพื่อที่จะทำให้การจัดการศึกษาเกิดผลดี บรรลุวัตถุประสงค์ โดยสอดคล้อง กับลักษณะธรรมชาติของผู้เรียน และเต็มศักยภาพของแต่ละคน อันเป็นหลักการและแนวทางการ จัดการเรียนการสอนในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ทั้งนี้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดแนวทางในการดำเนินงานกำกับ ดูแล รักษาและพัฒนาวิชาชีพทางการศึกษา โดย กำหนดให้มีองค์วิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษา ให้มีอำนาจหน้าที่กำหนด มาตรฐานวิชาชีพออกและเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ กำกับ ดูแลให้มีการปฏิบัติตามมาตรฐาน วิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ รวมทั้งพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 ซึ่งเป็นกฎหมายเกี่ยวกับวิชาชีพทางการศึกษา กำหนดให้วิชาชีพทางการศึกษา เป็นวิชาชีพควบคุม พรชัย ชนุนันท์ (2553: บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการปฏิบัติงานของครูตามเกณฑ์ มาตรฐานวิชาชีพโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพ โดยการสอบถามผู้บริหารและครูผู้สอน พบว่า สภาพการ ปฏิบัติงานของครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ ทั้งโดยรวมและรายมาตรฐาน อยู่ในระดับมาก ตาม ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนไม่แตกต่างกัน ทั้งโดยรวมและรายมาตรฐาน มีปัญหาเล็กน้อย ต่อการปฏิบัติ และสอดคล้องกับความคิดเห็นของครูผู้สอน

เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษา อย่างสร้างสรรค์ เป็นมาตรฐานที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$, $S.D. = 0.60$) และเป็น มาตรฐานที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในโรงเรียนประถมศึกษาในชนบท จะเป็นโรงเรียน ขนาดเล็กและขนาดกลาง มีจำนวนครูไม่มาก จึงทำให้การปฏิบัติงานร่วมกัน เป็นไปได้มาก และง่ายต่อ การปฏิบัติ และที่สำคัญการดำเนินงานต้องมีการแลกเปลี่ยนกัน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงประเด็นและเกิด จากกระบวนการของการดำเนินงาน ประกอบกับการที่โรงเรียนอยู่ในชุมชน จึงทำให้มีกิจกรรมที่ต้อง ร่วมกันในโอกาสต่างๆ ทั้งร่วมกันภายในโรงเรียนและภายในชุมชน เพื่อให้เกิดความสำเร็จที่ดี สอดคล้อง กับกระทรวงศึกษาธิการ (2552: ก 5-10) ได้สรุปผลการศึกษากิจการดำเนินงานการปฏิรูปการศึกษา ตั้งแต่ปี 2542-2552 การพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพครอบคลุมภาระงานของโรงเรียนทุกงาน โดย

เน้นส่งเสริมการมีส่วนร่วม โดยใช้กระบวนการการบริหารจัดการ และได้เสนอแนวทางให้มีการจัดการโรงเรียนประถมศึกษาให้มีคุณภาพ โดยเน้นความสำคัญของการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา ต้องให้ความสำคัญทุกกระบวนการ ตั้งแต่การพัฒนา ส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและแผนการพัฒนาบุคลากรที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย พัฒนาอย่างทั่วถึงตามความต้องการ สามารถปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพอย่างถูกต้องและสร้างสรรค์ สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2551: 13-39) ได้สรุปผลการปฏิรูปการศึกษาและเสนอแนวความคิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน โดยผู้บริหารสถานศึกษา จะต้องมีการวางแผน โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาวะผู้นำทางวิชาการ และธีระ รุญเจริญ (2553: 120-121) ได้เสนอให้ผู้บริหารยุคปฏิรูปการศึกษาต้องเปลี่ยนแปลงแนวทางการบริหารสถานศึกษาที่ต้องเป็นผู้นำทางวิชาการทำนองเดียวกัน วัชรา เล่าเรียนดี (2556: 260-262) ได้เสนอแนวทางการพัฒนาวิชาชีพครูในลักษณะของการเรียนรู้และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยการพัฒนาที่ต้องร่วมกันเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้

ความมุ่งหมายการวิจัยข้อที่ 2 เพื่อพัฒนารูปแบบการปฏิบัติงานของสถานศึกษาตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูสภาในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมรูปแบบการปฏิบัติงานของสถานศึกษาตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูสภาในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดสงขลา มีความเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดสงขลา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนโยบายการปฏิรูปการศึกษา การบริหารจัดการตามวงจรที่พัฒนาคุณภาพ PDCA เป็นบทบาทสำคัญของผู้บริหารที่จะต้องดำเนินการและสร้างวัฒนธรรมของโรงเรียน ให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่เป็นเอกลักษณ์ มีรูปแบบที่เหมาะสมตามบริบทของโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการดำเนินงานที่มีระบบในลักษณะของกระบวนการที่ต้องขับเคลื่อนคุณภาพร่วมกันของบุคลากรในโรงเรียน เพื่อให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมตลอดของกระบวนการที่จะสร้างคุณภาพตามเป้าหมาย จะทำให้ทุกคนยอมรับและมีเป้าหมายเดียวกัน และรับผิดชอบกันในการดำเนินงานที่เป็นลักษณะของวัฒนธรรมการทำงานที่เป็นวงจรคุณภาพ PDCA และมีเอกสาร หลักฐาน ที่แสดงถึงระบบข้อมูลสารสนเทศและสามารถใช้อ้างอิงประกอบในการตรวจสอบ ติดตามและประเมินจากหน่วยงานต้นสังกัด หรือองค์กรต่างๆ ทำให้ช่วยลดภาระงานของครูได้ ที่สำคัญ คือ การใช้ในการขอมีหรือเลื่อนวิทยฐานะ ที่สำคัญมาตรฐานวิชาชีพครูของครูสภาที่ได้ประกาศใช้เป็นข้อบังคับที่ต้องถือปฏิบัติอย่างจริงจัง เพราะมีกระบวนการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพ ผลการปฏิบัติงานของครูที่จะส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เมื่อครูได้ปฏิบัติหน้าที่ที่มีมาตรฐานตามมาตรฐานด้านการปฏิบัติงาน จำนวน 12 มาตรฐาน รูปแบบการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติของครูสภาในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดสงขลา จึงมีความเหมาะสมในการนำไปใช้จริง และเกิดจากการขับเคลื่อนของบุคลากรทั้งโรงเรียน ในทำนองเดียวกับผลการประเมินรูปแบบด้านความเป็นไปได้ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่า มีความเป็นไปได้ที่จะนำไปใช้เป็นกรอบในการปฏิบัติงาน

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการประกาศข้อบังคับของคุรุสภาเกี่ยวกับมาตรฐานด้านการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 12 มาตรฐาน มีความจำเป็นที่โรงเรียนต้องบริหารจัดการให้ปรากฏผลการดำเนินงานที่ชัดเจน รูปแบบการปฏิบัติงานตามมาตรฐานด้านการปฏิบัติงานของคุรุสภาในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดสงขลา มีความเป็นไปได้ที่จะใช้ในการดำเนินงาน ทำให้เกิดความสะดวกรวดเร็ว เป็นระบบ มีแบบบันทึกที่เป็นข้อมูลสารสนเทศอย่างชัดเจน นอกจากนี้ ผลการประเมินรูปแบบด้านความเป็นประโยชน์ ผู้เชี่ยวชาญ มีความคิดเห็นว่า รูปแบบนี้จะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพทั้งระบบ ซึ่งจะทำให้การปฏิบัติงานตามมาตรฐานทั้ง 12 มาตรฐาน มีคุณภาพยิ่งขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการดำเนินงานตามมาตรฐานการปฏิบัติที่เกิดจากการบริหารจัดการอย่างมีคุณภาพ ทุกคนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ภายใต้วิธีการปฏิบัติที่ได้ตกลงร่วมกัน การดำเนินงานที่บูรณาการและส่งผลต่อระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้มีความเข้มแข็ง ลดภาระงานครูผู้สอนจากการบูรณาการ และส่งผลต่อความก้าวหน้าทางวิชาชีพ กระทรวงศึกษาธิการ (2555: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยพบว่า 1) การพัฒนาครูและผู้บริหาร ตั้งอยู่บนความเชื่อที่ว่า การเรียนรู้ที่แท้จริงและโรงเรียนของตนเองและเป็นการเรียนรู้ที่ยั่งยืน การเปลี่ยนแปลงโรงเรียนให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ เป็นเป้าหมายของการพัฒนาวิชาชีพ โดยครูและผู้บริหารต้องแก้ปัญหาาร่วมกัน และวัชรา เลาเรียนดี (2556: 256-260) ได้เสนอว่า การพัฒนาวิชาชีพต้องเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องในการพัฒนาครูหรือบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน การสอน การเรียนรู้ในทุกมิติของภาระหน้าที่ การเป็นครู และผู้เรียนให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น การเรียนรู้ (Learning) สำหรับการพัฒนาวิชาชีพ (Professional Development) และจิววัฒน์ กลิ่งกลางดิน (2547: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องวัฒนธรรมสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับมัธยมศึกษา จังหวัดชัยภูมิ พบว่า วัฒนธรรมสถานศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษา จังหวัดชัยภูมิ มีสภาพที่ปรากฏในระดับมาก ทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน

เมื่อพิจารณาในองค์ประกอบของรูปแบบ ผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการตามวงจรพัฒนาคุณภาพ PDCA เป็นกระบวนการที่สำคัญในการขับเคลื่อนให้การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของคุรุสภา 12 มาตรฐาน ประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพที่สำคัญ เป็นกระบวนการที่เกิดจากภายในโรงเรียนเพื่อให้ทุกคนมีส่วนร่วมในทุกกิจกรรมที่ขับเคลื่อนตามวงจรพัฒนาคุณภาพ PDCA เพื่อให้การปฏิบัติงานของทุกคนสำเร็จร่วมกันตามข้อกำหนดของคุรุสภา นอกจากนี้ รมย์ พะโยม (2553: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารการปฏิบัติงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า การสังเคราะห์ประกอบการบริหารการปฏิบัติงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก คือ การเตรียมการ การวางแผนการปฏิบัติงาน แร่จัดทำข้อตกลงการปฏิบัติงาน การสื่อสารการปฏิบัติงาน การพัฒนาการปฏิบัติงานและการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน และฉลอง ขำมาก (2544: 63) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้วงจรควบคุมภายในการปฏิบัติงานตาม

เกณฑ์มาตรฐานด้านบริหารโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี มีพฤติกรรมการใช้วงจรคุณภาพในการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานการบริหารโรงเรียนอยู่ในระดับมาก และภิรมย์ ขำดี (2547: 87) ได้ศึกษาเกี่ยวกับมาตรฐานการบริหารโรงเรียนด้วยวงจรเต็มมิ่งของผู้บริหารโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก มีการบริหารโรงเรียนด้วยวงจรเต็มมิ่งแตกต่างกัน สอดคล้องกับ วัชรวิภา เถาเรียนดี (2556: 130) ได้กล่าวว่าการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นกระบวนการบริหารการศึกษาที่จัดดำเนินการในโรงเรียน โดยบุคลากรในโรงเรียนเป็นหลัก ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน คณะครูอาจารย์ และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในโรงเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนโดยตรง สิ่งที่สำคัญของการพัฒนาการจัดการศึกษาในโรงเรียนก็คือ การพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ดังนั้น เป้าหมายหลักที่สำคัญของการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน คือ การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยการช่วยเหลือปฏิบัติงานร่วมกับครูในโรงเรียน ด้วยวิธีการช่วยเหลือ สนับสนุน แนะนำให้ครูสามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนของตนเองให้มีประสิทธิภาพ นำไปสู่การพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนนั่นเอง การนิเทศภายในโรงเรียนจึงเป็นความร่วมมือร่วมใจกัน เพื่อการแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนางานในวิชาชีพครู มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การกำหนดจุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนที่ชัดเจน มีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะจุดมุ่งหมายที่บ่งบอกว่าต้องการอะไร และจะปฏิบัติอย่างไร จุดมุ่งหมายทั่วไปในการนิเทศภายในโรงเรียน คือ การพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนที่ดูจากผลการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นหลัก และการเปลี่ยนแปลงพัฒนาในสมรรถนะการสอนของครูในวิชาชีพ และศุภชัย บุญสิทธิ์ (2551: 157-158) ได้ดำเนินการศึกษาวิจัยสภาพความต้องการกระบวนการนิเทศในโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร พบว่า การใช้กระบวนการนิเทศอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการกระบวนการนิเทศที่เป็นรูปแบบการนิเทศอยู่ในระดับมาก และ Robinson; & Carrington (2002: Abstracts) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนางานวิชาชีพครู โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่เกิดจากความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับมหาวิทยาลัย พบว่า ครูต้องการพัฒนาโดยใช้เทคนิคต่างๆ มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่เกิดจากครูมืออาชีพ และได้พัฒนาที่เกี่ยวกับการพัฒนางานวิชาชีพเป็นสำคัญ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัย รูปแบบการปฏิบัติงานของสถานศึกษาตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูสภาในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษามีการปฏิบัติในการบริหารจัดการตามวงจรคุณภาพ PDCA เพื่อขับเคลื่อน การดำเนินงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของ

ครูสภาอยู่ในระดับมาก และรูปแบบการปฏิบัติงานของสถานศึกษาตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูสภาในโรงเรียนประถมศึกษา มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ แต่เป็นการดำเนินงานที่เกิดจากต้นสังกัด ไม่ได้เป็นกระบวนการภายในที่เป็นวัฒนธรรมของโรงเรียนในการขับเคลื่อนให้เกิดคุณภาพตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาที่แท้จริง จึงควรนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1. สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ใช้มาตรฐานการดำเนินงานตามมาตรฐานการปฏิบัติของครูสภาในโรงเรียนประถมศึกษาเป็นกรอบการกำหนดนโยบายในการพัฒนาครูหรือติดตามผลการปฏิบัติงานของครูผู้สอนอย่างต่อเนื่อง

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาใช้มาตรฐานการกำหนดงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูสภา เป็นทิศทางในการบริหารงานบุคคลและกิจกรรมการพัฒนาครูที่เชื่อมโยงกับมาตรฐานวิชาชีพครู

3. ผู้บริหารโรงเรียนใช้มาตรฐานการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพในการขับเคลื่อนคุณภาพภายในโรงเรียน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. พัฒนารูปแบบการปฏิบัติงานของสถานศึกษาตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูสภาในโรงเรียนประถมศึกษา กับสถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกัน

2. ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในโรงเรียน

3. ศึกษาการดำเนินงานในแต่ละมาตรฐาน เพื่อให้มีวิธีการดำเนินงานตามมาตรฐานที่ประสบความสำเร็จ